PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XII. évfolyam 68. szám *2025. december*

Tartalom

- Plébánosi levél a híveknek
- Isten szolidaritása
- Látogatás a zsinagógában
- Márta és Mária
- Mária visszahív
- Bemutatkozik ministránsunk
- Gondolatok adventre
- Karácsonyi miserend
- A jászol küszöbén
- Lengyel kiállítás
- Hogy szerethessük Istent

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Krisztusban Testvérek!

Plébánosként – a szokott módon – szeretném áttekinteni a múlóban lévő év legfontosabb történéseit, és lehetőséget adni a Testvéreknek, hogy a kötelező egyházi hozzájárulásukat sokféle formában egyenlíthessék ki. Ahhoz, hogy a templomot folyamatosan nyitva tudjuk tartani, így egész nap be lehessen térni szentségimádást végezni és találkozni az Úrral, fokozott mértékben van szükség a befizetésekre. Az utóbbi években drasztikusan csökkent a befolyt összeg, ami – amennyiben a tendencia folytatódik – ellehetetleníti a templom és a Plébánia jelenlegi formában történő működtetését. Önkénteseink gyakran vannak kitéve értetlenségből fakadó, gyűlölködő megjegyzéseknek, melyben kifogásolják, hogy a templomban miért szedünk belépőt. Természetesen ahhoz, hogy egyáltalán beléphessenek, biztosítanunk kell a fedezetet. Már olyanokkal is találkozunk, akik nemcsak múzeumlátogatóként, turistaként jönnek, hanem azt sem tudják: milyen épületbe léptek be. Nekik, ahogy a múzeumokban, magától értetődően, belépőjegyet kell váltaniuk. Amennyiben a források, az adományok, pályázati lehetőségekmegengednék, boldogan hagynánk el minden anyagiakkal történő foglalkozást. Választási lehetőségünk: vagy – vagy; nyitva lesz a templom, vagy bezárjuk. Ezért kérem a főplébániánk területén élő híveket, hogy az éves egyházi hozzájárulásukat – mely nem azonos a szentmiséken adományozott perselypénzzel – fizessék be plébániánk javára a mellékelt csekken, átutalással 11100104-19818702-36000001 sz. számlánkra, vagy személyesen a plébánia irodájában.

Az elmúlt év legfontosabb eseményei: több mint húsz imacsoport van jelen a templomban, éli a mindennapjait, tartja imádságos, közösségi alkalmait (a bezárással mindennek lehetősége megszűnne!). Reggel 9 órától este 22 óráig a szentségimádás folyamatos. A templom ezért van, minden más ehhez képest másodlagos. A 2025-ös esztendőt az imádság évének hirdettük meg plébániai közösségünkben. Igyekeztünk segítséget adni annak érdekében, hogy „az imádság iskolájában" mindenki előre haladhasson, mert tanulnunk kell imádkozni.

Szeretettel köszöntjük új hitoktatónkat, Vágó Katalint, aki több mint kétszáz gyermeket részesít hitoktatásban, Plébániánk nevében, a Belváros iskoláiban. A gyermekek közül elenyésző százalékban laknak a kerületben, így templomba sem ide járnak, ha egyáltalán járnak.

Óriási lelki élmény volt a Bódi Magdolna boldoggá avatásán való részvételünk Veszprémben, szeptember 6-án. Továbbra is népszerűek zarándoklataink, melyeket évente négy alkalommal rendezünk meg. Fontos lelki-közösségi alkalmak a Leányfalui Lelkigyakorlatos Házban való készületünk az ünnepekre.

Hárman a közösség szolgálatát ellátók közül 25 éve dolgozunk a Plébánián: Rochlitz Kinga, irodavezetőnk; Csorba Gábor, állandó diakónusunk és magam, plébánosként. Egyébként is a Gondviselő Isten fizesse meg azt a sok áldozatot, amit munkatársaink és önkénteseink hoznak az Egyházközség érdekében. Plébánosként boldog vagyok, hogy egy ilyen nagyszerű, egymást is szerető és kiegészítő csapat szolgálja az idejárók vallásos életét. Mindenki a magáét, szívvel-lélekkel hozzátéve járul hozzá ahhoz, hogy Plébániánk virágozzék a hívek üdve érdekében.

Magától értetődően a teljesség igénye nélkül, csak néhány szempontot tudtam megmutatni az elmúlt év történéseiből. Kívánom, hogy a 2026-os év békében és lelki gyarapodásban bontakozzon ki mindannyiunk boldogságára. Ezzel kívánok minden kedves Testvéremnek és szeretteinek áldott Karácsonyt és békét az új esztendőben!

Testvéri szeretettel:

Budapest, 2025. adventjén ***Dr. Osztie Zoltán plébános***

Isten szolidaritása

Sok szó esik ma a szolidaritás szükségességéről. Ám, mint ahogy annyi másnak, ennek a fogalomnak és a mögötte lévő magatartásnak is egészen sajátos keresztény tartalma van. Sőt, ez az értelem az elsődleges, nélküle az eredeti jelentés könnyen torzul, vagy a manipuláció eszközévé silányul. Mi tehát az eredet? A hagyományosan keresztény fogalmak mindenkor Istenből és az ő kinyilatkoztatásából származnak, név szerint pedig Jézus Krisztus személyéből. Benne az Isten Fia emberré lett, ez Karácsony titka, Isten szeretetének titka. A történés mögött Isten szolidaritása húzódik meg.

Ő nem tudta elviselni, hogy az ember, akit képére és hasonlatosságára teremtett, a bűn miatt – elszakadva tőle – torzóvá legyen és elvesszen.

Elveszítse a maga méltóságát s a tőle való elfordulás következtében a halál martalékává váljék. Ezért, hogy megmentse, kiváltsa a halál fogságából, közösséget vállalt vele, szolidárissá lett. Át akarta élni az elveszettség élményét, az Istentől való elhagyatottság tapasztalatát, ami nem Istenen múlt, hanem az emberen magán. Nem Isten hagyta el az embert, hanem fordítva: az ember fordult el az Istentől. Ahogy Aquinói Szent Tamás a bűnt meghatározta: „Elfordulás az Istentől és rendetlen odafordulás a teremtményekhez". Mindenekelőtt saját magához. Így lett önnön Istenévé, saját bálványává, a maga törvényévé. Önmagába zárkózása pedig végzetes rabság, saját maga börtönében élnie pokoli. Így nem tud létezni, hiszen létének lényege éppen a függés, a kapcsolat, mert Isten képmása, aki maga is három Személy egymástól való függése, egymáshoz való viszonya, amint azt magáról Isten kinyilatkoztatta. Isten Atya, Fiú és Szentlélek szeretetegysége, közössége, ahol egyik a másikhoz való viszonyában éli meg önmagát. Az Atya a Fia által az, aki. A Fiú az Atyából él. A Szentlélek pedig a kettejük közötti élő Szeretet. Ez az Istenről, saját maga által kinyilatkoztatott kép a keresztény emberkép forrása és tartalma. Az eredeti kép az Isten, a képmás az ember. Az ember megtagadhatta Istent, s ezzel meghasonult önmagával, de az Isten önmagát meg nem tagadhatja. Neki kellett jönnie, hogy helyreállítsa az emberben összetört képmást. Ezen tettét a szánalom, az irgalom, a szeretet motiválta és a szolidaritás révén valósult meg: Emberré lett, hogy az ember újra istenivé válhasson. Eredeti szépségünk, méltóságunk, természetünk megújult. Ennek első és legpompásabb alakja a Boldogságos, Szeplőtelen Szűz Anya.

Amit Isten cselekedett, az a mintája és mércéje az ember szolidaritásának, ahogyan közösséget kell vállalnia a rászoruló, szenvedő embertársaival. Ehhez pedig figyelem és együttérzés kell. Észrevenni a másikat, látni és értékelni a helyzetét, azt, ami vele, sőt benne zajlik és a kapcsolódással segítségére lenni. Ennek szép példája a szülő, aki belép síró gyermekéhez a szobába, szemkontaktusával szavak nélkül is tudatja: itt vagyok, fontos vagy nekem, látom a bajodat, értem azt és segíteni tudok. Mosolya üzeni, „jó, hogy vagy", te az vagy, aki örömet tudsz szerezni másnak, azzal, hogy vagy. A kötődés megerősít a létben, megalapozza az önbecsülést és biztonságot ajándékoz. Az édesanya és az édesapa (mindkettő külön-külön és együtt) szolidaritása gyermekeivel az egészséges személyiséggé válás lehetőségi feltétele. Az emberi élet ezen tapasztalata segít megérteni Isten hozzánk lehajló szeretetét, a megtestesülés okát. Isten odakötötte magát hozzánk, emberekhez, elkötelezte magát nekünk. Ezt a megtestesülésbe vetett hit nélkül már nem érti a világ, amely nem fogadta be az érkező Istent. Minden bizonnyal ezért is válik képtelenné a kötődésre, az elkötelezettség vállalására. Ez az egyik fő oka annak, hogy a házasságra, a papi küldetés vállalására való készség olyan drámaian fogyatkozott meg korunkban.

Fogadjuk be a velünk közösséget vállaló Urat, a megtestesült Fiút, Isten Gyermekét, hogy szolidaritása által magunk is képesek legyünk másokkal együtt érezni, szenvedni és örülni, békében együtt járni emberi életünk útján!

Zoltán atya

Látogatás a zsinagógában

A Belvárosi Templom turisztikáért felelős munkatársa, Aranyosi Mihály úr személyes kapcsolata révén, a Dohány utcai Zsinagóga turisztikai vezetője, Dr. Róna Iván úr meghívta plébániánk munkatársi közösségét Dr. Osztie Zoltán plébános atyával együtt, hogy tekintsük meg a zsinagógát, tárlatvezetéssel. A látogatásra 2025. november 18-án került sor. A Zsinagógában Dr. Róna Iván fogadott minket és köszöntése után Gönczi Ágnes idegenvezető munkatársa vezette a csoportot, aki a bevezetőben elmondta, hogy évente fél millió turista nézi meg a Zsinagógát és nyolc nyelven tartanak vezetést.

A Dohány utcai Zsinagóga Európa legnagyobb, és a világ második legnagyobb zsinagógája, Budapest egyik kiemelt turisztikai látványossága, mint a Belvárosi templom, amely a legrégebbi Pesten. A zsinagógai tér ma is elsősorban istentiszteletek színtere, de helyet ad kulturális programoknak, koncerteknek is.

Ez a Zsinagóga a neológ zsidóság temploma, az egykori budapesti zsidónegyedben épült, ahol ma is sok zsidó vallású ember él. Nagysága a korabeli fővárosi zsidóság jelentőségét, magas színvonalú gazdasági és kulturális igényét bizonyítja. Pályázatot írtak ki a megtervezésére, amit Ludwig Förster (1797–1863) német építész, a bécsi akadémia tanára nyert el, de végül Feszl Frigyes, a Vigadó híres építésze fejezte be, és a teljes templombelső a szentéllyel az ő tervei alapján készült.

A 3000 fő befogadására alkalmas zsinagógát 1859-ben építették, mór stílusban. Az összeget úgy gyűjtötték össze, hogy eladták az ülőhelyeket, és amikor összegyűlt a pénz, elkezdték építeni. Négy év alatt épült fel, és a tájolása – mint minden zsinagógának – Jeruzsálem felé néz. A zsinagóga ünnepélyes felavatására 1859. szeptember 6-án került sor. A belső tér 1200 négyzetméter, tornyainak magassága 44 méter. A földszinten 1497 férfi, a két emeleti karzatokon pedig 1472 női ülés található. Még ma is külön ülnek a férfiak és nők, hogy ne vonják el egymás a figyelmét az Úrtól.

Amikor beléptünk a háromhajós térbe, sok mindent hasonlónak láttunk a katolikus templomok elrendezéséhez. A „bima", ahol a Tórát felolvassák a gyülekezetnek, itt is elől helyezkedik el, mint a katolikus templomokban az ambó. (Az ortodox zsinagógában ez középen található.) A földszinti részben szószék is látható. A szentélyben a tóraszekrény felett – mint minden zsinagógában – egy örökmécsest helyeznek el, ami az Úr jelenlétére utal. Itt, a budapesti zsinagógában a tóraszekrényben 18 tóratekercset őriznek, ami nagyon soknak számít.

Idegenvezetőnk beszélt a sábeszről, ami péntek estétől szombat alkonyatig tart, és ilyenkor tilos a munka, beleértve a főzést, mosást, építést vagy írást, ezért az ételeket előre el kell készíteni. Ezeken az istentiszteleteken nem zsidó vallású orgonista játszik a hangszeren, amit a frigyláda mögé építettek, így nem tartozik szorosan a zsinagógához. A szertartásaikat egyébként a kántor fogja össze.

A belső tér megtekintése után a kertet néztük meg, amely közel 2600, a holokausztban elpusztult zsidó ember temetkezési helye, akiknek a testét itt találták meg. A kertben tablók is vannak azokról a híres zsidó férfiakról, akik tudományban, művészetben kitűntek.

Innen az 1931-ben, Vágó László által tervezett, 186 személyes Hősök Templomába mentünk, ami annak a tízezer magyar zsidó katonának állít emléket, akik az első világháború harcmezőin dicsőséget szerezve hősi halált haltak Magyarországért. A kert egy részében, a Raoul Wallenberg Emlékparkban, az Emanuel Alapítvány ajándéka áll, a vészkorszak 600 ezer magyarországi zsidó áldozatának tiszteletére. A szervezetet 1987-ben, New Yorkban Tony Curtis, magyar származású amerikai színművész hozta létre édesapja, a Mátészalkáról New Yorkba emigrált Emanuel Schwartz emlékére. Varga Imre szobrászművész alkotásán, a fűzfát formázó, krómacél plasztika levelein – egy bizonyos összeg fejében – örökítették meg a holokauszt áldozatainak nevét. (A fa neve így két értelemben is jelképes, hiszen az Emanuel héber férfinév jelentése: „velünk az Isten". A kert külön részében van egy tábla a földön – Raoul Wallenberg nevével kezdődően – és négy márványtábla, azok neveivel, akik a vészkorszakban zsidókat mentettek.

Megnéztük még a múzeumot, amely 300 tárgyat mutat be, melyeket a liturgiában és a családoknál használnak.

A látogatás után Dr. Róna Iván úr megvendégelt minket nagyon finom kávéval és a magyar zsidóság által kialakított ünnepi süteménnyel, a flódnival, amely a bőséget és a gazdagságot szimbolizálja. Végül, nagyon kellemes, kötetlen beszélgetéssel ért véget a látogatásunk. Távozásunk előtt Zoltán atya meghívta a zsinagóga munkatársait templomunkba.

Erdőhátiné Lányi Mária

Schall Tamás

A nagy lehetőség

Advent a nagy lehetőség,
hogy sötétből fényre
jussunk,
úgy rendezzük az életünk,
hitből élve gyarapodjunk.

A hit nélkül vakok vagyunk,
bizonytalan életutunk,
nem látjuk értelmét, célját,
azt sem, mennyi veszéllyel jár.

Advent a nagy lehetőség,
hogy sötétből fényre jussunk,
ártó lelki vakságunkból
egy életre meggyógyuljunk.

Ne engedjük el ez időt,
ragadjuk meg teljességgel,
hiszen mi Jézusra várunk,
ki eljön egyszerűséggel.

Jöjj, Világ Világossága,
ragyogd be életutunkat,
vakságunkból meggyógyulva
örvendhessünk látásodnak!

Márta és Mária, „szent nyüzsgés” és „szent tétlenség”

Kairostoupoiesaito Kyrio
(Ideje, hogy szolgáljunk az Úrnak,
azaz kezdjük meg az istentiszteletet,
az Isten-tiszteletet)

Az utcákon égnek a karácsonyi fények, a boltok, kirakatok csillognak, egyik ajándékot vesszük a másik után, a háziasszonyok tervezik az ünnepi menüt. Rohanunk az ünnep felé, de vajon lesz-e időnk megélni az ünnep lényegét? Kezdjük meg az Isten tiszteletét!

A Szent Kinga-Körben – vállalásunkhoz híven – olvasókört tartottunk: Alselm Grün szerzetes és testvére Linda Jarosch könyve kapcsán („Éld, ami vagy!”), Márta és Mária alakjáról beszélgettünk. A Lukács evangéliumából jól ismert történetet (Luk 10, 38–42) gyerekkoromban igazságtalannak éreztem. Márta és Mária vendégül látták Jézust otthonukban, Márta rohangált fel-alá, bizonyára mindent megtett annak érdekében, hogy a kedves vendég jól érezze magát. Fát hordott, tüzet rakott, zöldséget pucolt, tésztát gyúrt, szertartásosan elkészítette a húsokat… Mária viszont nem segített neki, hanem Jézus lábaihoz ült és hallgatta őt.

Három fivérem mellett, egyetlen lányként nekem többet kellett nyüzsögnöm a konyhában, mint nekik. Különösen nagy családi ünnepekkor, karácsonykor előfordult, hogy bosszankodtam emiatt, s szerettem volna, ha édesapánk igazságot oszt közöttünk. Éppen úgy, ahogyan Márta Jézushoz fordult, hogy szóljon Máriára, hogy ő is segítsen neki. Jézus azonban megdorgálja, hogy túl sokat aggodalmaskodik, Mária választotta a jobbik részt.

Ez nem igazságos – gondoltam. Mélyen átéreztem, milyen csalódott lehetett Márta. Nem elég, hogy kiteszi a lelkét, még rá is pirítanak.

Az olvasókörre készülvén több írást is elolvastam. Végre megértettem. Márta hibája az volt, hogy nem vette észre, hogy jelen van az Isten, („Az Ige testté lett, és itt élt közöttünk”), hogy szent időt élhet meg.

Kronosz és Kairosz, két arca az időnek, a folyó idő és a kegyelmi, szent idő. Az ógörögök szóhasználatukban megkülönböztették az események egymás utáni történésének leírására szolgáló „folyó” időt, amit kronosznak hívtak, és az események közötti azon időpillanatot, amikor valami különleges történik, amit kairosznak neveztek.

Kronosz az egymás után pergő percek könyörtelen múlását, a fogyatkozó, végéhez közeledő, megállíthatatlan, visszafordíthatatlan időt jelölte, kairosz az ebből mintegy kilépő, megálló időt, a lehetőségek, kegyelmi pillanatok megélését jelentette.

A modern ember szinte csak a kronoszt ismeri, és mivel minden pillanatban az egyre gyorsabban fogyatkozó idővel, az élet közeledő végével szembesül, egyre inkább hajszolja az élményeket, melyek azonban sohasem helyettesítik a kairoszt, az Örökkévalóval, az emberfelettivel, az Istennel való kapcsolatot.

Nagy a kísértés a karácsonyi sürgés-forgásban, hogy elvesszünk Márta edénycsörömpölésében. Az adventi elcsendesedés segít felkészülnünk arra, hogy észrevegyük a szent időt, hogy jelen van az Isten.

Azt is megértettem, hogy nem Márta *vagy* Mária, hanem Márta *és* Mária él bennünk, kronoszt *és* kairoszt is meg kell élnünk, sem a „szent tétlenség”, sem a „szent nyüzsgés” nem érvényes a másik nélkül. Röstelkedve – mert erre korábban nem gondoltam – találtam rá az interneten, hogy ez mennyire természetes keresztényi hozzáállást fejez ki: a Magyarországi Metodista Egyház diakóniai intézményeit Márta Mária Otthonnak nevezik. Gyökössy Endre gyönyörűen fogalmaz: „*Ha folyton nyüzsgünk, folyton valami jót akarunk tenni, de nincs bennünk az Isten szeretete, a Logosz áradása, az Ige melegsége, valami lényeges hiányzik, mintha a bornak nem lenne aromája. Ha pedig hallgatjuk és átéljük a nagy misztériumot, hogy Isten köztünk lakozik, de abból nem származik valami jó, az megint felemás emberség. A teljes, az egész emberség az, hogy időnként ráhangolódunk, ráfigyelünk Isten Lényére, a jelenlévő Logoszra, föltöltekezünk vele – és ebből a föltöltekezésből szeretet, emberség, szamaritánusi szolgálat válik.*”

Milyen jó, hogy van adventi idő! Milyen jó, hogy a liturgiánk előkészít minket a szent időre! Köszönöm mindazoknak, akik lehetővé teszik a rorátékat!

Ideje (kairosz), hogy megértsük az ünnep lényegét, hogy a Megváltó születése fölött érzett bensőséges örömmel tudjunk ünnepelni karácsonykor; az ünnep lényege éppen az, hogy kilépjünk a folyamatos, hétköznapi időből és megálljunk, éljük át a szent időt, az Ige megtestesülésének misztériumát.

Ambrózy Andrea Szent Kinga-Kör

A Szeplőtelen Fogantatás visszahív

„Én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás” – mondta Szűz Mária a tizennégy éves Soubirous Bernadettnek a lourdes-i barlangban.

A Szeplőtelen Fogantatásról 1854-ben kihirdetett dogma teológiai előkészítésében kiemelkedő szerepe volt Carlo Passaglia jezsuita szerzetes pap munkásságának.

Carlo Passaglia 1812-ben született Lucca városában. Fiatalon belépett a jezsuita rendbe, Szent Ignác rendjébe, ahol már papként rendkívüli aktivitással szolgált. Tevékenységének egyik jelentős gyümölcse volt két társával, Curcival és Tapparellival 1850-ben közösen megalapított Civiltà Cattolica c. újság.

Egy évvel később IX. Pius pápa megbízta egy hatalmas munkát igénylő feladattal: a *Szeplőtelen Fogantatás* kérdésében az egész egyháztörténelem során keletkezett összes, lényeges teológiai munka, dokumentum és tanulmány kritikai tanulmányozásával és összeállításával. A nagy munka eredményeképpen Passaglia három kötetben foglalta össze megállapításait a pápa számára, melynek a *„De immaculato Deiparae semper virginis conceptu”* címet adta. A műben Passaglia a témában jelentékeny munkát kifejtett összes teológus munkáját összegezte, s végül ennek eredményeképpen hirdette ki IX. Pius pápa a Mária szeplőtelen fogantatásáról szóló dogmát.

Passaglia atya állást foglalt korának politikai csatározásaiban, így Itália egyesítésének küzdelmei során a pápaság világi hatalmával szemben, és ezt írásban közzé is tette. Ennek volt a következménye, hogy a pápa eltiltotta papi hivatásának gyakorlásától.

Passaglia, aki már 34 éves korában egyetemi professzor volt, barátjának, Cavournak a közbenjárására Torino város egyetemén kapott katedrát, ahol filozófiát tanított. A katolikus hitét Torino liberális szellemi környezetében is tisztán megtartotta. Jól bizonyítja ezt Ernest Renan híres-hirhedt, *Jézus élete* c. könyvében foglaltak általa történt részletes cáfolata.

Passaglia 1876-ban nagypéntek napján levelet írt a pápának és kérte papi státuszának visszaállítását, melyet – a később boldoggá avatott Francesco Faá di Bruno, a szegények szószólója közbenjárására – 1887. márciusában a pápa, néhány héttel a kérelmező halála előtt teljesített.

A nagy olasz romantikus költő, író, Alessandro Manzoni gróf bíztat mindenkit, akik az élet megpróbáltatásaiban válságba kerülnek: *„Mária megmenti övéit még akkor is, ha ez az út rögös és fájdalmas*.” Ez a reménye azoknak, akik élnek az ősi felkiáltással: *„Dícsérjük Máriát!”,* a Szűzanyát, aki Irgalmas anya, a bűnösök pártfogója, a szenvedők vigasztalója és az összetört szívűek gyógyítója.

Dr. Breznay István atya

Bemutatkozik ministránsunk

Pölczman Ákos vagyok, az Óbudai Árpád Gimnázium 10. a osztályos tanulója. Kedvenc tárgyaim a történelem és a spanyol. A testnevelés órákon mindig örömmel veszek részt.

Az a tervem, hogy az érettségi után turizmus-vendéglátás szakon folytatok majd felsőfokú tanulmányokat.

A sportolást a testnevelés órákon kívül is folytatom, korábban fociztam és cselgáncsoztam, jelenleg inkább konditerembe és uszodába járok edzeni, amikor erre időm és módom van.

Korábban egyáltalán nem ministráltam még sehol, ezért, amikor a Belvárosi Főtemplomban először állhattam a szentélyben, kicsit izgultam, de Zoltán atya és ministráns társaim átsegítettek a nehézségeken. Hálás vagyok azért, hogy semmilyen, bennem rossz érzést kiváltó jelenséggel nem találkozom itt, ellenkezőleg, segítőkészséggel és barátsággal. Bízom is abban, hogy még sokáig ministrálhatok a Belvárosi Főtemplomban.

Gondolatok adventre

Jó húsz évvel ezelőtt történt Budapesten. Este villamoson utaztam a szállásom felé, amikor az egyik megállónál felszállt egy kissé ittas ember. Állapotához képest egész biztonságosan kapaszkodott. Egyszer csak megszólalt: – Figyeljen ide mindenki, aki szereti a bort! Nem lehetett nem odanézni. Mire ezt mondja: – Na, látom, még vagyunk egypáran! Biztosan tudom én is ezt mondani: „Na, látom, még vagyunk egypáran!" Vagyunk egypáran, akik nem hagyjuk magunkat konzumidiótákká süllyeszteni! Vagyunk egypáran, akik nem a „modern ember katedrálisaiban" készülünk a karácsonyra (Auchen, Plaza, Tesco…), hanem ott, ahol őseink is készültek azzal az élő hittel, ami nekünk a jövő reményét adja.

Szent Bernát, a mézajkú doktor tanítja: „Az Úr három eljöveteléről tudunk. Első megjelenésében Urunk itt volt, a földön, és társalgott az emberekkel, amikor – mint maga is mondja – látták őt az emberek, és gyűlölettel fogadták. A végső, a harmadik megjelenésekor minden ember meglátja az Isten üdvösségét, és föltekintenek arra, akit keresztül szúrtak. A második eljövetele, a jelen a másik kettő között van. Az első és végső megjelenése látható, ez, amelyik a jelenben van, nem látható.

Ez a megjelenése titokzatos megjelenés, egyedül csak a választottak tapasztalhatják meg magukban, akiket üdvözít is. Az első eljövetele tehát testben és emberi gyöngeségben lett nyilvánvaló, a közbeeső időbeli pedig, lélekben és erőt árasztva, míg a végső eljövetelekor dicsőségben és fönségben jelenik majd meg.

Arra törekedjünk, hogy Isten újra elfoglalja méltó helyét szívünk közepében. A 2. adventi vasárnap szentmiséjében talán a legszebb adventi imádságunk fogalmazódik meg: „Mindenható, irgalmas Istenünk, segíts, hogy szent vágyakozással siessünk Fiad elé. Örök bölcsességeddel nevelj minket, hogy evilági elfoglaltságaink ne akadályozzanak találkozásunkban Szent Fiaddal."

Isten Fiának megtestesülése a bizonysága annak, hogy Isten keresi az embert. Erről a keresésről maga Jézus úgy beszél, mint az elveszett bárány kereséséről. Olyan keresés ez, mely Isten mélységéből fakad, és csúcspontja az Ige megtestesülése. Borromeo Szent Károly püspök így írja pásztorlevelében: „Egyszülöttjének ezzel az eljövetelével […] irántunk, bűnösök iránti mérhetetlen szeretetéből azt küldte el, aki az ördög zsarnoki hatalmából megszabadít minket, az égbe hív, a mennyei szentélybe vezet be, magát az igazságot mutatja meg nekünk". Ebbe tudunk ma is belekapaszkodni, és mennyire szükségünk van rá, hogy megszabaduljunk attól a hatalomtól, amely értelmetlen lénnyé, puszta fogyasztóvá akar lealacsonyítani minket.

Karácsony liturgiája a Bölcsesség könyve 18. Fejezetének két versét idézi: „Mialatt mély csend borult mindenre, s az éj sietős útja közepén tartott, mindenható Igéd, Urunk, lejött az égből, királyi trónjáról."– E szavak Jézus első eljövetelének nagy titkáról beszélnek, és a végtelen, mély csend, mely benne rejlik, csodálatosan jut bennük kifejezésre. A nagy dolgok csendben születnek. Egy szentéletű kedves nővér mondta nekem: „Atya, a világot a csendben összetett kezek tartják fenn."

„Megjelent Üdvözítő istenünk kegyelme minden embernek, és arra oktat minket, hogy tagadjuk meg az istentelenséget és a világi vágyakat. Éljünk józanul, igazként, istenfélelemmel ezen a világon. Jézus állandó jelenléte kimeríthetetlenül gazdag valóság!" Erről adta ki Szent II. János Pál pápa „Az Egyház az Eucharisztiából él" kezdetű csodálatosan szép enciklikáját. A nagy pápa mindjárt az elején azt mondja: „Ez az igazság nemcsak a hit mindennapos tapasztalata, hanem összefoglalóan tartalmazza az Egyház misztériumának lényegét."

Borromeo Szent Károlyt idézem újra: „a világba ugyan testi valóságában egyszer jött el, de hozzánk – ha mi meg nem akadályozzuk – minden órában és minden percben szívesen eljön, hogy szellemi módon lakjék a lelkünkben kegyelmének bőségével." A kegyelmi élet fejlődésének következményei: halálra kell adnunk az ént, a „régi embert" minden rossz szokásával, hibájával és tökéletlenségével. Ezt tesszük a bűnbánat szentségében, a szentgyónásban. Nagyon fontos az önvizsgálat, és minden akadálynak az elhárítása, hogy Jézus valóban hozzánk jöhessen, és az üdvösségünkre fogadjuk Őt.

A kegyelmi életet táplálja és növeli bennünk az Eucharisztia mint isteni étel, és felemel bennünket a Krisztussal való eleven, bensőséges és személyes életközösségre. Szinte ehhez mondja Keresztes Szent János, tanácsként: „Legyen elég neked a keresztre feszített Krisztus, ővele fáradj és pihenj, s ő nélküle se ne fáradj, se ne pihenj. Ezért semmisülj meg minden külső dolgok és belső ragaszkodások terén." Tévedés lenne azt gondolnunk, hogy a hit csak erre az életre akar útmutatást adni, vigasztalást adni; csak ennek az életnek a terheit akarná megkönnyíteni. Nem véletlenül mondja Szent Pál apostol: „Ha csak ebben az életben reménykedünk Krisztusban, minden embernél szánalomra méltóbbak vagyunk." A mi hitünk túlmutat ezen az életen, s ez éppen abban fejeződik ki, hogy hiszünk Jézus újra jövetelében, s várjuk, sőt siettetjük azt: „Jöjj el, Uram, Jézus!"

Az új föld várásának mégsem szabad csökkentenie, hanem inkább fokoznia kell a szorgoskodást, hogy szebb legyen a föld, hiszen itt van növekedőben az új emberi család közössége, amely némiképp már sejteti az eljövendő világ körvonalait."

Karácsony ünnepére készülve adja Isten, hogy növekedjék bennünk a hit az önmagát Krisztusban kinyilatkoztató Istenben, erősödjön bennünk a remény az örök élet várásában, és tökéletesedjen bennünk a szeretet, hogy tevékenyek legyünk egymás és mindenki, különösen a legjobban rászorulók szolgálatában. Tegyen az adventi idő, s majd a karácsony ünneplése Krisztus egyre igazabb követőivé minket!

Schall Tamás atya

Karácsonyi miserend

2025. december 24. (szerda):

A templom nyitva:

09:00 – 16:30; 23:00 – 01:00

15: 00 Pásztorjáték

23:30 Orgonazenés áhitat (közreműködik: Erdődy János orgonaművész)

23.55 Martyrologium

24:00 Éjféli szentmise

2025. december 25. (csütörtök)
Urunk születése, Karácsony Főünnepe

A templom nyitva: 09:00 – 19:00 óra között

10:00 Ünnepi szentmise

18:00 Angol nyelvű ünnepi szentmise

2025. december 26. (péntek)

A templom nyitva: 09:00 – 12:00

10:00 Ünnepi szentmise

2025. december 27. (szombat)
Szent János apostol és evangélista ünnepe

A templom nyitva: 09:00 – 19:00

10:00 Ünnepi szentmise

2025. december 28. (vasárnap)

A templom nyitva: 09:00 – 19:00

10:00 Ünnepi szentmise

18:00 Angol nyelvű ünnepi szentmise

2025. december 29. (hétfő)

A templom nyitva: 09:00 – 18:00

17:00 Szentmise

2025. december 30. (kedd)

A templom nyitva: 09:00 – 18:00

17:00 Szentmise

2025. december 31. (szerda)

A templom nyitva: 09:00 – 19:00

18:00 Év végi hálaadás és plébánosi beszámoló

2026. január1. (csütörtök)
Szűz Mária Isten anyja főünnepe

A templom nyitva: 09:00 – 19:00

10:00 Ünnepi szentmise

18:00 Angol nyelvű ünnepi szentmise

Adventi vásárt tartunk 2025. december 14-én, advent 3. és december 21-én, advent 4. vasárnapján az altemplomban, a 10 órai szentmise után, melyen a testvérek szeretteiknek karácsonyi ajándékokat tudnak vásárolni. A bevétel plébániánk támogatását szolgálja.

A jászol küszöbén

„Azért van mennyország, mert Jézus megszületett” – egy 6,5 éves mondta ezt egy esti ima előtt. Úgy látszik, hogy szívünkbe vannak írva a hitigazságok és a gyermeki, az istengyermeki állapotunk megadja a tisztánlátást.

Bátorítson minket ez a gondolat, a gyermeki hitérzék, a tiszta lelkiismeret ezekben a hajtós napokban, amikor az évet szeretnénk lezárni, sürgünk-forgunk a karácsonyi készület közepette! Figyeljünk egymásra, legyünk kedvesek egymással, mindazokkal, akikkel találkozunk! A betlehemi jászolhoz közeledünk, mint a pásztorok, mint a napkeleti bölcsek, hogy hálánkat és szeretetünket kifejezzük.

A hit aranya legyen a teljes önátadásunk, a teljes bizalmunk a Gondviselő Istenben, a remény tömjénje legyen a hódolatunk, tiszteletünk kifejezése, amivel odaköjük magunkat örök üdvösségbe vetett bizalommal az Atyához, a szeretet mirhája pedig az alázatos szolgálat, mely által a szegényekben, a hozzánk fordulókban magát az Úr Jézust szolgáljuk! Erről sose feledkezzünk meg, ezzel a szeretettel, tisztelettel és alázattal végezzük munkánkat, akkor tiszta lélekkel pihenhetünk meg a karácsonyfa tövében.

Ha mégis úgy alakul, hogy vétünk a szeretet ellen, akkor azonnal korrigáljunk, mert számíthatunk az Úr és egymás bocsánatára. A krisztusi ember nem jobb, mint mások, de tud újrakezdeni, visszatérni, folyamatosan megtérni. Vegyük igénybe az egyház kincseit a kiengesztelődés szentségében, hogy tiszta szívvel tudjunk ünnepelni. Ez a lehetőség végtelen többletet jelent a hit- és reményvesztett világban s végső soron a tiszta szív a boldogság kulcsa.

Akik megélik ezt, azok jelek, betlehemi csillagok, akiket lehet követni a jászolhoz. Jelek vagyunk Isten gyermekeiként, ami hatalom, ahogy János apostol írja. A hatalom pedig nem a világ szerinti hatalmat jelenti, hanem a szeretet hatalmát, a szeretet győzelmét, Jézus győzelmét a gonoszság felett, a reménytelenség felett. A győzelem útja a szeretetből való, a szeretetből fakadó áldozathozatal és hűség mindhalálig. Ezzel kapcsolódunk Krisztushoz és az Ő áldozatához. Így vagyunk és leszünk részesei a vele való teljes közösségnek, és ahogy az Atya igazolta Jézust a feltámadásban, úgy minket is igazolni fog, sőt, máris igazol, mert az Igazság és az Élet útján járunk.

Ez a mi tanúságtételünk, ez a hozzáállás Jézushoz, a Kisdedhez, aki egyben az Út, az Igazság és az Élet (örök, boldog élet), aki maga a Világmindenség Királya és középpontja, a kezdet és a vég, az alfa és az omega. Sorolhatnánk még az Úr jelzőit a végtelenségig, hiszen Ő maga is végtelen. Minden egyes jelző, amit róla gondolunk, már önmagában is végtelen és felfoghatatlan jelentőségű, értelmünk a jelentésük teljességét nem tudja befogadni. Bár a hit racionális fogalom, emberi képességeink, megosztottságunk, gyarlóságunk miatt a szeretet teljességét itt a földön nem vagyunk képesek sem befogadni, sem megélni.

A hit dimenziójában, azonban már igencsak közel kerülhetünk az Igazsághoz, a Kisjézushoz. Erre utal János apostol mondata: *„Akik befogadták, azoknak hatalmat adott, hogy Isten gyermekei legyenek. Azoknak, akik hisznek nevében, akik nem a vérnek vagy a testnek a vágyából s nem is a férfi akaratából, hanem Istentől születtek.”(Jn 1,12-13).* Lépjük át tehát a jászol küszöbét és boruljunk le Urunk, alkotónk, a kisded Jézus előtt!

Csorba Gábor állandó diakónus

Látogatás a Kövi Szűz Mária templomban

A Szent Kinga Kör tagjai és az érdeklődők november 18-án, kedden a Kövi Szűz Mária templomba látogattak, ahol megtekintették Jerzy Popieluszko atya életét és mártíromságát bemutató, Lengyelországból érkezett kiállítást.

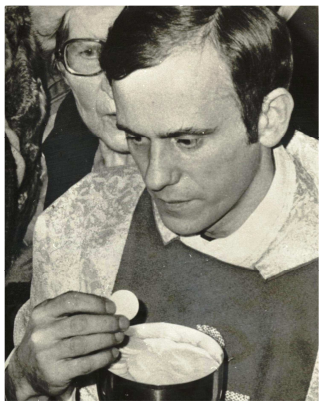

Popiełuszko karizmatikus pap volt, aki a varsói Kosztka Szent Szaniszló egyházközség káplánjaként szolgált. A kommunizmus alatt a Szolidaritás mozgalom támogatójaként többször felemelte a szavát a rendszer ellen, amely fő ellenségének az egyházat tekintette. Kiválóan képviselte nyilvánosan egyháza erkölcsi és társadalmi hitelveit. Beszédeit a Szabad Európa Rádió is sokszor közölte. Határozottan lépett fel az államhatalommal szemben, amikor az el akarta rendelni a feszületek eltávolítását az iskolákból.

Népszerűsége miatt a rendőrség egyre veszélyesebbnek tartotta, míg végül egy meghiúsult merényletet követően, 1984. október 19-én elrabolták, agyba-főbe verték, megkötözték, és egy kővel a nyakában a Visztula folyóba dobták.

Az egyértelműen politikai megrendelésű gyilkosság egész Lengyelországban felzúdulást váltott ki. Temetésén, 1984. november 3-án több mint negyedmillió ember jelent meg, köztük a Szolidaritás vezetője, Lech Wałęsa is. Erőszakos halála nyomán személye a rendszer elleni megmozdulás egyik jelképévé vált.

Őt magát Varsóban, 2010. június 6-án, Benedek pápa képviseletében, Angelo Amato érsek, az Apostoli Szentszék szentté avatási ügyek kongregációjának prefektusa boldoggá avatta a főváros központjában, a Pilsudski téren. A szertartáson mintegy 150 ezren vettek részt.

Hogy szerethessük Istent

„*„Az emberélet útjának felén egy nagy sötétlő erdőbe jutottam, mivel az igaz utat nem lelém.*” – ezekkel a szavakkal kezdődik a világirodalom legnagyobb alkotásának, Dante Alighieri Isteni színjátékának első éneke. És így folytatódik:*„Ó, szörnyű elbeszélni mi van ottan, s milyen e sűrű, kusza, vad vadon: már rágondolva reszketek legottan. A halál sem sokkal rosszabb, tudom. De hogy megértsd a Jót, mit ott találtam, hallanod kell, mit láttam az úton.”*

Nagy művét Dante negyvenhárom éves korában kezdte írni, és tizenöt évvel később, halála évében fejezte be. Alapélménye azonban az ő harmincöt éves korában megélt, nagycsütörtökön kezdődött, és nagyszombat hajnaláig tartó „pokolbeli” útja volt, a sötét erdő, amely az eltévelyedés, a lelki válság és a bűn szimbóluma.

Dante kortársa volt Johannes Tauler misztikus, domonkos szerzetes, mindketten a 12-13. század fordulóján éltek. Tauler ugyanazt tapasztalta és hirdette korában, mint amit azóta megerősítenek az empirikus tudományok is, hogy az ember negyven éves kora körül kezdődően valamiféle fordulópontot tapasztal meg az életében, egyfajta krízist él át. Szerzetesek, papok elhagyják hivatásukat, házasok elválnak, a hit elsötétül, a pszichés állapot, a lelki béke meginog, instabillá válik, elvész, mert minden megkérdőjeleződik.

A mi – legalábbis az idősebb nemzedéknek – kortársunk volt Karl Gustav Jung pszichológus, pszichiáter, aki tudományos módszerrel vizsgálta azt a jelenséget, amit életközepi válságnak hívunk. Jung természettudósként azt állapította meg, hogy páciensei lelki válsága mögött kivétel nélkül az élet értelmére vonatkozó kérdés áll. Azt kutatta, hogy erre a kérdésre adott válaszok mennyiben járulnak hozzá a lélek egészségéhez, és arra az eredményre jutott, hogy a helyesen értelmezett vallásos út a *sine qua non* (elengedhetetlen feltétel). A kérdés azonban az, hogy mi a helyesen értelmezett vallásos út, és ebben az értelemben nemcsak életközepi, hanem későbbi, sőt életvégi válságról is beszélhetünk. A tudománynak, a valláslélektannak valójában inkább a helytelenül értelmezett vallásos út kérdésében lehet szerepe (pl. torz, hamis istenképek megbetegítő hatásának feltárása), vagyis rámutathat a negatív következményekre, de abban már nem illetékes, hogy az egyetlen igaz istenképet meghatározza. Abban ugyanis Isten az illetékes.

„A lelkek között nagyobb különbség van, mint az arcok között” – mondta Lisieuxi-i Szent Teréznek a gyóntatója. Benedek pápa arra a kérdésre: *„hány út vezet Istenhez?”,* azt válaszolta: *„ahány ember van.”* Senki nem jelentheti ki, hogy Istennek nincs közvetlen útja bárkihez, akit el akar érni. De ennek még Isten számára is van egy – igaz, hogy adott – lehetőségi feltétele: az, hogy az ember az Ő teremtménye legyen, aki képes a vele való kapcsolatra.

Az egyetlen igaz istenképnek arra a kérdésre is válaszolnia kell, hogy lehet-e szeretni Istent? És éppen ez történik a karácsonyban. Hogyan lehetne szeretni azt az Istent, akiről csak azt jelentjük ki, hogy abszolútum, mindenek felett áll, élet és halál ura, teljesítményt követel, könyvel és bíróként ítélkezik?

Kezdettől fogva, majd Izrael kiválasztásán keresztül Isten előkészítette útját a történelemben való megjelenésére, és Izrael várakozott is rá, homályos és különböző formákban: magában a nép-, a Szenvedő Szolga vagy a Messiás alakjában. Arra azonban, hogy a Teremtő úgy jelenik meg a teremtésében, hogy azt mondhatjuk egy csecsemőre: Ő az! – nem lehetett számítani. (Ehhez pünkösd kellett, és kell ma is – személyes pünkösd.)

Már feltűntek az előképek, próféciák, de az, hogy Isten egy elesett, a puszta létével szeretetet kolduló csecsemőként jelenik meg, akinek a léte ki van szolgáltatva az embernek, aki meg is tud halni, s akit az ember majd meg is öl, erre nem gondolhatott senki. Ez az előre elképzelhetetlen esemény történik meg, amikor a világra születik Jézus. Innen, és a történelmi, húsvéti eseményekből azonban már minden kivilágosodik: a Krisztusban való teremtés, maga Isten belső, szentháromságos élete, és az ember mivolta. Ezért mondta Boldog Duns Scotus ferences szerzetes, egyháztanító: *„A Karácsony előbb van, mint a teremtés."*

Isten tulajdonképpen egyfajta bizonyítékot szolgáltatott számunkra a hitben, mert ha a létezésben foglalt titok helyére behelyettesítjük a megtestesülést, akkor minden igazolódik az értelem számára is. Szent Pál így is fogalmaz: *„a hit a nem látott dolgok bizonyítéka."* (Zsid 11, 1-3) (Az elterjedt fordítás a „meggyőződés" szót használja.) Számunkra a feltámadásból következik mindez, de ugyanakkor mindezekből a feltámadás is következik. (Itt a kritikát, hogy ez logikailag helytelen tautológia, vagyis egy dolog saját magával történő magyarázata – nyugodtan figyelmen kívül hagyhatjuk.)

Az emberi lét értelmességének kérdésére csak akkor van válasz, ha azt Isten adja, aki úgy adta meg, hogy megjelent a világban. Az „Ismeretlen Isten" egyszerre titok maradt, és ugyanakkor teljesen le is leplezte magát, „kézzel foghatóvá" vált. És úgy válaszolt a kérdésre, hogy lehet-e őt szeretni, hogy először ő koldulja a szeretetet tőlünk, és teljesen a „kezünkbe adja magát". Mindenhatósága a szeretetben van, és a szereteten keresztül mindenható.

Tauler és Jung szerint is a vallási válságból kivezető út célja, hogy a személy lelki békére jusson, részesedjen a Szentlélek belső megtapasztalásában, mintegy „istenivé" váljon. (Hiszen a Fiú, Krisztus azért lett emberré, hogy az ember megistenülhessen – ahogy ezt Szent Athanáziosz, Szent Ágoston és mások is vallották.) Az istenivé váláson Tauler és Jung is a lelkünk alapjaihoz való eljutást értette, melyet a pszichológia önmagunknak, saját magunknak nevez, ami éppen az önző énünk, az egónk elhagyása, és egyáltalán nem azt jelenti, hogy – ahogy mondani szokták – „kellemesen érezzük magunkat". Ehhez viszont elengedhetetlen a létezés értelmességének tudata, vagyis a halál utáni élet, amit a lélek értelmesnek is talál.

Mindenkinek van útja. Sok út lehet, de a cél ugyanaz: karácsony, ami annak feltétele, hogy megszülessen bennünk Isten. Ezt nem lehet „csinálni", csak engedni lehet. Járhat olyan szélsőséges tapasztalattal, amit a misztikus Nagy Szent Teréz élt át a Szeretetnek a lélek alapjában való megtapasztalása során: *„Belehalok abba, hogy nem tudok meghalni",* és olyannal is, amit Kis Szent Teréz tapasztalt a hit elsötétülésében, a szárazságban, betegségében és szenvedésében: *„Belehalok abba, hogy meghalok"*.(És a „nagy" nem nagyobb a „kicsinél".)

Annak, hogy Szűz Mária világra szülhesse Krisztust, előfeltétele volt, hogy eleve, fogantatásától és egyszeri módon (ezt nevezzük Szeplőtelen Fogantatásnak, az áteredő bűntől való mentességnek) önmagánál, saját bűnbeesés előtti lelki alapjánál tartsa meg őt Isten. Ezért „találta meg" ott Jézust, és tudta kimondani az igent az angyali üdvözletre, s Isten csak utána testesült meg. (vö. Rózsafüzér titok: *„Akit te Szent Szűz a Szentlélektől fogantál"*.) Ettől kezdve azonban az ember számára – akár tudja, akár nem – csak ez az egyetlen forrás létezik.

Az újszülöttként világba lépő, hatalmas, teremtő, abszolút és Szent Isten, szeretetet koldul az embertől, mint ahogy minden újszülött a puszta létével teszi ezt. Hogyne lehetne szeretni ezt az Istent! Karácsony mindent meghaladó mélysége: Isten emberré lett, hogy szerethessük. Végül is a sok út ez az egy*: A Jó.*

„De hogy megértsd a Jót, mit ott találtam, hallanod kell, mit láttam az úton." – írja Dante.

Ha lesz egykor hogy, mint szívem kívánná,
A Szent Dal, melynek ég s föld munkatársa
s amely több évre tett engem sovánnyá,
legyőzi a zordságot, mely kizár a
drága karámból, hol bárányka voltam
s szunnyadtam a gaz farkasok dacára,
új gyapjam nő majd, milyet sose hordtam:
új hangot váltok, hogy otthon díszítsem
fejem új lombbal régi templomomban:
mert ott léptem a Hitbe, melyet Isten
számon tart, s melyért Péter méltatott,
hogy homlokomra koszorút készítsen.
(Paradicsom, XXV, 1-12)

BL

Plébániánk hírei

Miserend

Roráte szentmise hétfő-péntek 6.00
hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00- és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
	18.00	Bibliakör
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten.)

Gyóntatás: vasárnap a 10.00 órai szentmise előtt, más napokon egyeztetés szerint

Pasztorális tanácsadás: egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XII. évf. 68. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Ambrózy Andrea
Dr. Breznay István
Csorba Gábor
Erdőhátiné Lányi Mária
Pölczman Ákos
Schall Tamás

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon